

Голові Конституційного суду України

Адвоката
Решка Стефана Стефановича,

що діє в інтересах:

Янішевського Олега Вікторовича,

КОНСТИТУЦІЙНЕ ЗВЕРНЕННЯ
в порядку ст. 42 ЗУ «Про Конституційний суд України»

Мною, як адвокатом здійснюється захист інтересів гр. _____ у
кримінальному провадженню, що розглядається _____ районним судом м.

На думку сторони захисту процес над [] та його колегами, колишніми і діючими співробітниками правоохоронних органів за наслідками т.з. «Революції гідності» від самого початку є дискримінаційним, позаяк порушує принцип рівності, задекларований ст. 24 Конституції України, ст. 10 КПК України, принцип права на справедливий суд, передбачений ст. 6 Конвенції з прав людини та принцип заборони дискримінації, передбачений ст. 14 Конвенції з прав людини, Протоколом 12 до Конвенції та ст. Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні».

Така позиція ґрунтується на наступному.

Як зазначалось [] правопорушення) у яких звинувачують [] сталися 20.02.2014 року і були розв'язкою тривалого громадянського протистояння в Україні під час подій 2013 року та 2014 року, які вже названі істориками «Революцією гідності».

Хронологія громадянського протистояння є публічною і її легко прослідкувати через чисельні засоби масової інформації. Акції протесту почалися з мирних демонстрацій та зібрань, пов'язаних із прийняттям КМ України Постанови про призупинення процесу підписання Угоди між Україною та ЄС «Про асоційоване членство» та, як наслідок відмовою у підписанні Президентом України В. Януковичем відповідної угоди на саміті країн ЄС у Вільнюсі 27.11.2013 року.

Згодом, акції набули більш масових та переросли у силові сутички невдоволених протестуючих громадян з силами правопорядку, в число яких входив також ПМОП ГУ МВС України в м. Києві «Беркут» (далі - спецпідрозділ «Беркуту» - СП «Беркут»), співробітником якого, на посаді [] перебував [] В січні 2014 року з'явилися перші жертви «революції» серед цивільних осіб та правоохоронців і акції протесту значно радикалізувалися. Незабаром протистояння переросло у озброєний громадянський конфлікт, сторонами якого були: з одного боку громадські активісти, опозиційні політики та їх прихильники з числа цивільного населення, включаючи громадян інших держав, а з

іншого: тодішня влада та сили правопорядку, які її підпорядковувалися і були її складовою частиною, в число яких входили сили МВС, ВВ, Національної Гвардії, СБУ та інші.

Результатом радикалізації протистояння та її кривавої розв'язки стала загибель 48 осіб – «Небесної сотні», великої кількості поранених з числа цивільного населення та 19 загиблих і близько 570 поранених осіб, з них близько 170 вогнепальних, з числа співробітників правоохоронних органів, захоплені державні установи, відділи внутрішніх справ та СБУ, часткова дестабілізація роботи органів центральної та місцевої влади .

Основана кількість загиблих з числа цивільних осіб сталася 20.02.2014 року – 48 осіб. У вбивстві цих людей обвинувачено

Розгляд вказаного кримінального провадження у складі суду присяжних здійснює районний суд м.

Разом з тим, одразу після подій 20.02.2014 року, 21.02.2014 року Верховною Радою України було ухвалено Закон України «Про недопущення переслідування та покарання осіб з приводу подій, які мали місце під час проведення мирних зібрань, та визнання такими, що втратили чинність, деяких Законів України» № 743-VII (далі – Закон № 743-VII від 21.02.2014 р.). Закон ухвалено без попереднього обговорення в комітетах, а фактично з голосу.

Законом № 743-VII від 21.02.2014 р. звільнено від кримінальної відповідальності осіб, які були учасниками масових акцій протесту, з 21.11.2013 року по час набрання чинності цим Законом, тобто до 28.02.2014 року. Законом деталізовано перелік статей Кримінального Кодексу України за якими звільняються від будь-якої відповідальності особи з числа протестувальників. Серед цього переліку більшість із статей відноситься до тяжких та особливо тяжких злочинів. Фактично Закон № 743-VII від 21.02.2014 р. описує і визнає вчинення протиправних дій з боку осіб, що приймали участь у акціях протесту, як кримінально караних, які були вчинені ними за період з 21.11.2013 року по 28.02.2014 р.р., але разом з тим, звільняє від відповідальності за них.

Ось неповний перелік статей КК України по яким осіб, за умови, що вони були учасниками акцій протесту (відносилися до однієї групи конфлікту) звільнено від кримінальної відповідальності:

Ст. 109 КК України – дії спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади;

Ст. 113 КК України – диверсія;

Ст. 121 КК України - умисне тяжке тілесне ушкодження;

Ст. 147 КК України - захоплення заручників

Ст. 161 КК України - порушення рівноправності громадян в залежності від їх расової національної належності;

Ст. 174 КК України - примушування до участі у страйку або перешкоджання участі у страйку;

Ст. 185 КК України - крадіжка;

- Ст. 186 КК України - грабіж;
- Ст. 187 КК України - розбій;
- Ст. 189 КК України - вимагання;
- Ст. 194 КК України - умисне знищення або пошкодження майна;
- Ст. 197 -1 КК України - самовільне зайняття земельної ділянки;
- Ст. 255 КК України - створення злочинної організації ;
- Ст. 257 КК України - бандитизм;
- Ст. 258 КК України - терористичний акт у всіх формах;
- Ст. 260 КК України - створення не передбачених законом воєнізованих або зброєних формувань;
- Ст. 261 КК України – напад на об’єкти, на яких є предмети, що становлять підвищену небезпеку;
- Ст. 264 КК України - недбале зберігання вогнепальної зброї, або бойових припасів, що спричинило загибель людей;
- Ст. 270 КК України - умисне знищення або пошкодження об’єктів житлово-комунальної власності;
- Ст. 289 КК України - незаконне заволодіння транспортними засобами ;
- Ст. 293 КК України - групове порушення громадського порядку;
- Ст. 294 КК України - масові заворушення;
- Ст. 304 КК України - втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність;
- Ст. 336 КК України - ухилення від призову за мобілізацією;
- Ст. 341 КК України - захоплення державних або громадських будівель чи споруд;
- Ст. 342 КК України - опір представникові влади, працівникові правоохоронних органів;
- Ст. 344 КК України - втручання у діяльність державного діяча;
- Ст. 347 КК України - умисне знищення майна працівника правоохоронного органу;
- Ст. 348 КК України - посягання на життя працівника правоохоронного органу;
- Ст. 349 КК України - захоплення представника влади або працівника правоохоронного органу;
- Ст. 353 КК України - самовільне привласнення владних повноважень або звання службової особи;
- Ст. 376 КК України - втручання в діяльність судових органів;
- Ст. 377 КК України - погроза або насильство щодо судді;
- Ст. 382 КК України - невиконання судового рішення ;
- Ст. 396 КК України - приховування злочину;
- Ст. 436 КК України - пропаганда війни;

Закон України «Про недопущення переслідування та покарання осіб з приводу подій, які мали місце під час проведення мирних зібрань, та визнання такими, що втратили чинність, деяких Законів України» № 743-VII – є, на думку захисника неконституційним в частині звільнення від кримінальної відповідальності осіб, які приймали участь у акціях протесту, позаяк порушує принцип рівності людей і по своїй суті і за юридичною природою є дискримінаційним. Закон є дискримінаційним по відношенню до осіб з числа правоохоронних органів взагалі та зокрема, які за своїм покликання і в силу присяги та службових обов’язків несли службу в той час в центральній частині столиці. Він запровадив різний підхід і ставлення до осіб, які перебуваючи в рівних ситуаціях, будучи

різними сторонами єдиного громадянського протистояння отримали різну оцінку своїм діям з боку Держави. Більше того, Закон № 743-VII став лінією розламу у суспільстві, межею, яка розділила його на прихильників подій на Майдані та на людей, які не розділяли ідеї протестних акцій, а особливо методів їх реалізації в 2013-2014 р.р. Наразі, замість суспільного консенсусу і примирення Закон спровокував розкол і антагонізм у суспільстві, т. я. він є несправедливими за своєю природою. В подальшому Закон у багато чому став каталізатором подій на сході країни та в Криму, які призвели до часткової втрати територій, оскільки викликав обурення серед мешканців тих регіонів, та крім того, створив небезпечний прецедент легітимізації (виправдовування) насильницьких дії цивільного населення проти влади, порушив фундаментальний принцип та ознаку державності – монополію на застосування сили з боку Держави. Політичні, соціальні та гуманітарні наслідки прийняття в/в Закону є катастрофічними.

Порівняльний аналіз диспозицій статей за якими обвинувачено та диспозицій статей за якими Законом звільнено від будь-якої відповідальності осіб з числа протестувальників, вказує на так звану «дзеркальність» або полярність (діаметральність) підходів, коли спостерігається різне, а часто діаметрально – протилежне відношення до діянь різних груп, які за фактичними обставинами є тотожними. Дії і поведінка сторін конфлікту часто співпадають за об'єктивною стороною кримінальних правопорушень (проявом у дійсній реальності), вирізняючись тільки за суб'єктом. Інколи дії протидіючих сторін громадянського конфлікту співвідносяться.

Так наприклад:

обвинувачення за відповідними статтями	Дії протестувальників, звільнення згідно Закону за відповідними ст.
ч. 3 ст. 365 КК України – перевищення влади або службових повноважень;	ст. 344 КК України, незаконний вплив на Президента України, Голову Верховної Ради України, народного депутата; ст. 353 КК України - самовільне привласнення владних повноважень або звання службової особи поєднане із вчиненням будь-яких суспільно-небезпечних діянь; ст. 356 КК України – самоправство;
п. 1, 5, 12 ч. 2 ст. 115 КК України - вбивство за обтяжуючих обставин;	ст. 348 КК України - вбивство або посягання на життя працівника правоохоронного органу;
ст. 15 п. 1, 5, 12 ч. 2 ст. 115 - замах на вбивство за обтяжуючих обставин;	ст. 121 КК України - умисне тяжке тілесне ушкодження, небезпечне для життя в момент заподіяння; ст. 348 КК України - вбивство або посягання на життя працівника правоохоронного органу;
ч. 3 ст. 258 КК України - терористичний	ст. 258 КК України – терористичний акт;

акт;	ст. 258-1 КК України – втягнення у тероризм; ст. 258-3 КК України – створення терористичної групи; ст. 258-4 КК України – сприяння вчиненню тероризму;
ст. 340 КК України, незаконне перешкоджання організації або проведенню зборів мітингів походів;	Ст. 174 КК України – примушування участі у страйку; ст. 382 КК України - невиконання судового рішення; ст. 341 КК України - захоплення державних або громадських будівель чи споруд; ст. 293 КК України - групове порушення громадського порядку, організація групових дій, що суттєво порушили роботу громадського транспорту, підприємств, установ; ст. 294 КК України - організація масових заворушень, що супроводжувались насильством, погромами, підпалами, захопленням будівель, опором працівникам влади, із застосуванням зброї або інших предметів;
ч. 1 ст. 263 КК України, носіння, зберігання вогнепальної зброї без дозволу;	ст. 261 КК України - напад на об'єкти, на яких є предмети, що становлять підвищену небезпеку; ст. 264 КК України - недбале зберігання вогнепальної зброї, або бойових припасів, що спричинило загибель людей

тощо.

Закон по суті є неконституційним та дискримінаційним також тому, що визначаючи різні підходи до певних груп: учасників акцій протесту – з одного боку та «всіх хто був у формі», співробітників правоохоронних органів - - з іншого, визнав привілейоване становище однієї групи над іншою без об'єктивного і розумного на те пояснення.

Більше того, звільнивши одну групу від відповідальності у описаний вище спосіб Закон порушив права та інтереси потерпілих осіб з числа правоохоронців (і постраждалих цивільних осіб, наприклад справа активіста потерпілий якого вбив автомобілем через порушення правил дорожнього руху), як родичів загиблих так і поранених, скалічених, оскільки позбавив їх юридичної можливості позиватися до винних осіб із позовами про відшкодування заподіяної майнової та матеріальної шкоди в рамках кримінальних проваджень, залишивши при цьому таке право для іншої групи. В цьому контексті прояв дискримінаційності Закону полягає у порушенні конституційного права на рівний доступ до правосуддя. Відповідно до ч. 1 ст. 64 Конституції України, конституційні права і свободи людини і громадянина не можуть бути обмежені, крім

випадків, передбачених Конституцією України. Конституційні права і свободи є фундаментальною основою існування та розвитку Українського народу, а тому держава зобов'язана створювати ефективні організаційно-правові механізми для їх реалізації. Відсутність таких механізмів призводить до того, що права стають декларативними, а це є неприпустимим.

Відповідно до ст. 55 Конституції України права і свободи людини і громадянина захищаються судом, отже, держава зобов'язана гарантувати кожному захист його прав і свобод у судовому порядку; суд не може відмовити у правосудді, якщо громадянин України, іноземець, особа без громадянства вважають, що їх права і свободи порушені або порушуються, створено або створюються перешкоди для їх реалізації або мають місце інші ущемлення прав та свобод.

Рівність та недопустимість дискримінації особи є не тільки конституційними принципами національної правової системи України, а й фундаментальними цінностями світового співтовариства, на чому наголошено у міжнародних правових актах з питань захисту прав і свобод людини і громадянина, зокрема у Міжнародному пакті про громадянські і політичні права 1966 року (ст. 14, 26), Конвенції про захист прав людини 1950 року (ст.14), Протоколі № 12 до Конвенції про захист прав людини (ст.1) та у Загальній декларації прав людини 1948 року (ст.1, 2, 7).

Практична необхідність (цінність) тлумачення полягає у застосуванні з боку Держави (у особі ВРУ) дискримінаційних підходів під час відправлення правосуддя відносно окремих категорій громадян в залежності від їх групової приналежності.

Враховуючи вище викладені факти, а також ознаки нерівності підходів до учасників громадянського протистояння взимку 2013-2014 р. р. (яка є досить очевидною) в залежності від групової приналежності, суперечливість норм деяких Законів України та Конституції України виникла необхідність офіційного тлумачення окремих норм діючих Законів та Конституції України в порядку ст. 42 Закону України «Про Конституційний суд»,

Керуючись ст. 13, 42, 43 Закону України «Про Конституційний суд України»,

ПРОШУ:

Дати офіційне тлумачення першому реченню ст. 1 Закону України «Про недопущення переслідування та покарання осіб з приводу подій, які мали місце під час проведення мирних зібрань, та визнання такими, що втратили чинність, деяких Законів України» № 743-VII від 21.02.2014 року в частині звільнення від кримінальної відповідальності в порядку та на умовах, визначених цим Законом «... осіб, які були учасниками масових акцій протесту, що розпочалися 21 листопада 2013 року, та є: підозрюваними або обвинуваченими (підсудними) у вчиненні в період з 21 листопада 2013 року по день набрання чинності цим Законом включно дій, які містять ознаки кримінальних правопорушень, передбачених статтями 109, 112, 113, 121, 122, 125, 128, 129, 146, 147, 151-¹, 161, 162, 170, 174, 182, 185, 186, 187, 189, 194, 195, 196, 197-¹, 231, 236, 239, 241, 255, 256, 257, 258, 258-¹, 258-², 258-³, 258-⁴, 258-⁵, 259, 260, 261, 264, 267, 270, 270-¹, 277, 279, 280, 286, 289, 291, 293, 294, 295,

296, 304, 325, 335, 336, 337, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 355, 356, 376, 377, 382, 386, 396, 436 КПК України за умови, що ці дії пов'язані з участю у масових акціях протесту, які розпочалися 21 листопада 2013 року, а також особами, які вчинили дії, що можуть містити ознаки кримінальних правопорушень, передбачених вищезазначеними статтями Кримінального кодексу України, за умови, що дії цих осіб пов'язані з участю в масових акціях протесту, закрити відповідні кримінальні провадження», у взаємозв'язку з положеннями:

ст. 24 Конституції України, щодо того, що громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом, не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками;

ст. 10 КПК України, щодо того, що не може бути привілеїв чи обмежень у процесуальних правах, передбачених Кодексом, за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних чи інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, громадянства, освіти, роду занять, а також за мовними або іншими ознаками;

ст. 2 Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», а саме щодо того, що законодавство України ґрунтується на принципі недискримінації, що передбачає незалежно від певних ознак, п. 2: забезпечення рівності перед законом осіб та/або груп осіб;

ст. 6 Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», що відповідно до Конституції України, загальновизнаних принципів і норм міжнародного права та міжнародних договорів України всі особи незалежно від їх певних ознак мають рівні права і свободи, а також рівні можливості для їх реалізації, а також у взаємозв'язку з положеннями:

ст. 7 Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», щодо того, що державна політика щодо запобігання та протидії дискримінації спрямована на недопущення дискримінації;

в контексті рівності ВСІХ перед Законом та недопущення дискримінації за будь-якими ознаками, в тому числі за ознакою належності до співробітників правоохоронних органів.

- Додаток:
- копія договору про надання адвокатських послуг (3 прим.);
 - витяг з обвинувального акту
 - конституційне звернення (2 прим.)

Адвокат

Стефан Решко

01.07.2016р.